

Vergaderjaar 2024–2025

28 973

Toekomst veehouderij

Nr. 280

BRIEF VAN DE MINISTER VAN VOLKSGEZONDHEID, WELZIJN EN SPORT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 3 juli 2025

Hierbij bied ik uw Kamer, mede namens de Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (LVVN), het Gezondheidsraad advies «Gezondheidsrisico's rond veehouderijen 2025: deel I Evaluatie wetenschappelijke kennis over risico op longontstekingen bij omwonenden van geitenhouderijen» aan. Dit advies is vandaag ook gepubliceerd op de website van de Gezondheidsraad.¹ Ik dank de Gezondheidsraad voor dit advies.

Daarnaast ga ik in deze brief kort in op de door de Tweede Kamer aangenomen motie van het Lid Kostic (Kamerstuk 29 683, nr. 305) en op het door de Kamer gewenste onderzoek van de Wageningen University & Research (WUR) over mogelijkheden om ziekteverwekkers op het bedrijf te verminderen.

Gezondheidsraadadvies deel I

Eerder is uw Kamer over de aanvraag van dit advies geïnformeerd in de gezamenlijke brief van de voormalige Minister van VWS en de Minister van LVVN, naar aanleiding van het onderzoeksrapport Veehouderij en Gezondheid Omwonenden (Kamerstuk 2025D04326, 4 februari jl.). Zoals in die brief staat, is voor het nemen van een besluit over een vervolgplanpak ten aanzien van de gezondheidsrisico's rondom geitenhouderijen verdere duiding nodig van het gezondheidseffect en is daarom de Gezondheidsraad om advies gevraagd.

De Gezondheidsraad heeft besloten in twee delen te adviseren. De afgelopen maanden heeft de Raad zich gebogen over het eerste deeladvies, dat een duiding geeft van de beschikbare wetenschappelijke literatuur over het verband tussen het risico op longontsteking en wonen in de nabijheid van geitenhouderijen. De kern van dit eerste deeladvies is

¹ Gezondheidsrisico's rond veehouderijen (2025) | Milieu | Gezondheidsraad

de conclusie dat het verband tussen wonen in de nabijheid van geitenhouderijen en longontstekingen waarschijnlijk oorzakelijk is. Het VGO-III onderzoek heeft bevindingen opgeleverd die de consistentie van de eerder gevonden associatie versterken. De commissie concludeert op basis daarvan dat er volgens aanvaarde wetenschappelijke inzichten voldoende epidemiologisch bewijs is voor een verhoogd risico op longontsteking onder direct omwonenden van geitenhouderijen.

Het tweede deeladvies van de Gezondheidsraad wordt verwacht aan het eind van dit jaar. In dit deel zal worden ingegaan op de overige, complexere en meer gedetailleerde, vragen omtrent de aard en ernst van de gezondheidseffecten en de mogelijke oorzaken; ook zullen de gezondheidsrisico's in perspectief worden geplaatst ten opzichte van gezondheidsrisico's veroorzaakt door andere bronnen van luchtverontreiniging of ten opzichte van andere bekende risico's voor de volksgezondheid, waar een afwegingskader voor beschikbaar is.

Voor het bepalen van een vervolgaanpak is informatie uit de beide deeladviezen nodig. U ontvangt de beleidsreactie op het advies dan na het tweede deeladvies.

Motie Kostić

Op 27 mei nam de Tweede Kamer de motie Kostić aan. In deze motie verzoekt de Kamer om een nationaal, uniform moratorium in te stellen met een verbod op uitbreiding, verplaatsing en nieuwbouw van geitenstallen, in ieder geval totdat het advies van de Gezondheidsraad binnen is.

Op dit moment breng ik samen met de Minister van LNV in beeld hoe we uitvoering kunnen geven aan de motie. Een juridische analyse maakt daar deel van uit. Ook zullen we het gesprek aangaan met provincies en gemeenten. We zullen de Tweede Kamer na het zomerreces verder over de uitvoering van deze motie informeren.

Onderzoek WUR

Op 22 mei 2025 zond de Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur, mede namens mij, een brief naar de Tweede Kamer over een advies van WUR over mogelijkheden om emissie van bacteriën uit stallen te verminderen (Kamerstuk 28 973, nr. 268). Dit advies is door de Minister van LNV in opdracht gegeven aan WUR met verwacht resultaat eind dit jaar. Onlangs is gebleken dat het, ondanks hoge prioriteit bij WUR, meer tijd kost om op korte termijn voldoende onderzoekscapaciteit vrij te maken. De oplevering van het onderzoek wordt nu verwacht in het eerste kwartaal van volgend jaar. De Minister van LNV zal de Tweede Kamer per brief informeren over de uitkomsten.

De Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
D.E.M.C. Jansen